

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 9. juuni 2022
(OR. en)

10074/22

LIMITE

POLCOM 56
COEST 445
CODEC 886

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0188(COD)

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. juuni 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 288 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Moldova toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 288 final.

Lisatud: COM(2022) 288 final

Brüssel, 9.6.2022
COM(2022) 288 final

2022/0188 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Moldova toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Venemaa 24. veebruaril 2022 alustatud provotseerimata ja põhjendamatu sõjaline agressioon Ukraina vastu on äärmiselt rängalt kahjustanud Moldova Vabariigi (edaspidi „Moldova“) võimet kaubelda ülejäänud maailmaga, kuna Moldova eksport sõltus kauba vedamisest läbi Ukraina territooriumi ning Ukraina taristust, mis praeguseks ei ole suures osas kasutatav. Sellises keerukas olukorras on Moldova palunud liidul nii palju kui võimalik lihtsustada tingimusi, mis võimaldaks riigil suunata osa oma kaubandusest ülejäänud maailmaga ümber Euroopa Liitu, et veelgi süvendada kaubandussuhteid liiduga ning toetada riigi majandust. Selleks on vaja suurendada turu liberaliseerimist, eelkõige põllumajandustoodete puhul, mille suhtes kohaldatakse iga-aastaseid tollimaksuvabu tariifikvoote vastavalt ELi ja Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu (millega luuakse põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond, edaspidi „assotsieerimisleping“)¹ XV-A lisale.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse üheaastase kehtivusajaga ajutised kaubanduse liberaliseerimise meetmed täiendavate tollimaksuvabade kvootidena selliste põllumajandustoodete suhtes, mille puhul kehtivad praegu tollimaksuvabad tariifikvoodid.

Assotsieerimislepingu XV-A lisa kohaselt kohaldatakse tollimaksuvabu tariifikvoote seitsme Moldovast pärit põllumajandustoote suhtes. Need tooted on: tomatid, küüslauk, lauaviinamarjad, õunad, kirsid, ploomid ja viinamarjamahl. Moldova eksportis neist toodetest kahte (ploomid ja lauaviinamarjad) suures koguses kolmandate riikide turgudele, eelkõige Venemaale, Valgevenesse ja Ukrainasse. Nende toodete suhtes on asjakohane kehtestada täiendavad tollimaksuvabad kvoodid, et ajutiselt toetada algselt kõnealustele turgudele kavandatud müügi ümbersuunamist liitu, kui see on vajalik. Ülejäänud toodete (tomatid, küüslauk, õunad, kirsid ja viinamarjamahl) suhtes kehtestatud uued kvoodid koosneksid täiendavast tollimaksuvabast kogusest, mis on sama suur kui assotsieerimislepingus ette nähtud.

Nende ajutiste ja erakorraliste meetmetega toetatakse ja soodustatakse Moldovast liitu suunduvaid olemasolevaid kaubavooge ning toetatakse Moldova majandust. See on kooskõlas assotsieerimislepingu põhieesmärkidega luua tingimused tõhustatud majandus- ja kaubandussuheteks, et integreerida Moldova järk-järgult ELi siseturuga, ning aidata kaasa demokraatia tugevdamisele ja poliitilisele, majanduslikule ja institutsioonilisele stabiilsusele Moldovas.

Käesoleva määruse ettepanekuga ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmete võtmisel järgitakse assotsieerimislepingu artiklis 2 sätestatud kohustust, millega nähakse lepingu oluliste osadena ette demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning

¹ Ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu (ELT L 240, 30.8.2014, lk 4) allkirjastasid mõlemad lepinguosalisel 27. juunil 2014. Assotsieerimislepingut, sealhulgas põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, on ajutiselt kohaldatud alates 1. septembrist 2014 ning see jõustus täielikult 1. juulil 2016 pärast selle ratifitseerimist ELi kõigi liikmesriikide poolt.

massihävitusrelvade, nendega seotud materjalide ja nende kandevahendite leviku tõkestamine. Lisaks sellele kohustuvad lepinguosalisel sama artikli alusel järgima eelkõige järgmisi üldpõhimõtteid: õigusriik ja hea valitsemistava, korrupsiooni, organiseeritud ja muu (sealhulgas riikidevahelise) kuritegevuse ning terrorismi vastane võitlus ning jätkusuutlik areng ning tõhus mitmepoolsus. Kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamise tingimuseks on samuti nende oluliste osade ja üldpõhimõtete järgimine.

Lisaks on käesolevas ettepanekus sisalduvate kaubanduse liberaliseerimise meetmete eesmärk kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 207 lõikega 1 tagada, et liidu ühist kaubanduspoliitikat viiakse ellu kooskõlas ELi lepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kõnealused kaubanduse liberaliseerimise meetmed oleksid kooskõlas assotsieerimislepingu rakendamisega ja eelkõige põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomist käsitleva V jaotisega, milles sätestatakse, et lepinguosalisel loovad järk-järgult vabakaubanduspiirkonna maksimaalselt kümneaastase üleminekuperioodi jooksul alates assotsieerimislepingu jõustumisest (lepingu artikkel 143).

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa Liit on Venemaa agressiooni Ukrainas karmilt hukka mõistnud ja astunud märkimisväärseid samme, et toetada Moldovat selles erandlikus olukorras. Toetus hõlmab täiendavat humanitaarabi, piirivalve toetamist, makromajanduslikku finantsabi ning kaubanduse hõlbustamist praeguses keerulises olukorras. Kavandatav määrus oleks seega kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõikest 3 tuleneva liidu kohustusega tagada kooskõla liidu välistegevuse eri valdkondade vahel ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõikega 1, milles on sätestatud, et ühist kaubanduspoliitikat viiakse ellu kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 2.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ühine kaubanduspoliitika kuulub ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punkti e kohaselt liidu ainupädevusse. Seetõttu subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on vajalik selleks, et rakendada ühist kaubanduspoliitikat ja saavutada eesmärk toetada Moldovat tema praeguses raskes olukorras majanduslikult, seda ka liiduga kauplemise valdkonnas.

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek põhineb ELi toimimise lepingu artikli 207 lõikel 2 ja kuulub liidu ühise kaubanduspoliitika valdkonda.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõju hindamine**

Pidades silmas, et Moldova majanduslik olukord nõuab viivitamatut tegutsemist, on oluline, et määrus jõustuks niipea kui võimalik. Seega käesoleva meetme puhul mõju hindamist ei tehtud. Assotsieerimislepingu kaubandust ja kaubandusega seotud sätteid on siiski käsitletud 2012. aastal kaubanduse peadirektoraadi tellitud ja samal aastal valminud jätkusuutlikkuse mõjuhinnangus, mille tulemusi kasutati põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna läbirääkimiste protsessis. Uuring kinnitas, et kaubandust ja kaubandusküsimusi käsitlevate sätete rakendamine avaldaks positiivset majanduslikku mõju nii ELile kui ka Moldovale.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Meede ei suurenda ettevõtjate regulatiivset koormust.

- **Põhiõigused**

Need meetmed järgiksid samu põhimõtteid kui need, mis on sätestatud assotsieerimislepingus. Eelkõige on assotsieerimislepingu artiklis 2 sätestatud, et demokraatia põhimõtete ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine on selle lepingu oluline osa.

Meetmed oleksid kooskõlas ka Euroopa põhiõiguste hartaga.

4. MÕJU EELARVELE

Moldovast pärit impordi 2021. aasta taseme hinnangut aluseks võttes väheneks Euroopa Liidu tollitulu aastas ligikaudu 0,3 miljoni euro võrra. Seega on mõju ELi omavahenditele väga piiratud.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

ELi ja Moldova kahepoolse kaubavahetuse arengut käsitlevate aruannetega saab tutvuda veebis selleks ettenähtud Euroopa Komisjoni veebisaitidel.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kuna Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse on Moldovas tekkinud kriisiolukord, on meetme eesmärk suurendada Moldovast pärit kaubavooge, võimaldades Moldova põllumajandustoodetele täiendavat tollimaksuvaba importi liitu. Kaubanduse liberaliseerimise meetmed kujutaksid endast täiendavaid tollimaksuvabu kvoote teatavatele põllumajandustoodetele, mille suhtes kehtivad praegu tollimaksuvabad tariifikvoodid.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Moldova toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu ja Moldova Vabariigi suhete aluseks on ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi (edaspidi „Moldova“) vaheline assotsieerimisleping³ (edaspidi „assotsieerimisleping“). Kooskõlas nõukogu otsusega 2014/492/EL⁴ on assotsieerimislepingu kaubandust ja kaubandusküsimusi käsitlevat V jaotist ajutiselt kohaldatud alates 1. septembrist 2014 ning assotsieerimisleping jõustus 1. juulil 2016 pärast selle ratifitseerimist kõigi liikmesriikide poolt.
- (2) Assotsieerimislepingus väljendatakse assotsieerimislepingu osaliste (edaspidi „lepinguosalised“) soovi tugevdada ja laiendada suhteid ambitsioonikal ja innovaatilisel viisil, hõlbustada järkjärgulist majanduslikku integratsiooni ja selle saavutamist ning teha seda kooskõlas õiguste ja kohustustega, mis tulenevad lepinguosaliste liikmesusest Maailma Kaubandusorganisatsioonis.
- (3) Assotsieerimislepingu artikliga 143 nähakse ette lepinguosaliste vahelise vabakaubanduspiirkonna järkjärguline loomine kooskõlas 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT 1994) XXIV artikliga. Selleks nähakse assotsieerimislepingu artiklis 147 ette tollimaksude järkjärguline kaotamine vastavalt

² Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

³ ELT L 240, 30.8.2014, lk 4.

⁴ Nõukogu 16. juuni 2014. aasta otsus 2014/492/EL ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelisele assotsieerimislepingule Euroopa Liidu nimel allakirjutamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 260, 30.8.2014, lk 1).

selles sisalduvatele ajakavadele, samuti nähakse ette võimalus tollimaksude kaotamise kiirendamiseks ja ulatuse laiendamiseks.

- (4) Venemaa 24. veebruaril 2022 alustatud provotseerimata ja põhjendamatu sõjaline agressioon Ukraina vastu on äärmiselt rängalt kahjustanud Moldova võimet kaubelda ülejäänud maailmaga, eelkõige seepärast, et Moldova eksport sõltus kauba viimisest läbi Ukraina territooriumi ning Ukraina taristust, mis praeguseks ei ole suures osas kasutatav. Moldova majandusele avalduva negatiivse majandusliku mõju leevendamiseks on vaja kiirendada tihedamate majandussuhete arendamist liidu ja Moldova Vabariigi vahel, et Moldova majandust nendes äärmiselt ränkades tingimustes kiiresti toetada. Seepärast on vajalik ja asjakohane hoogustada Moldova kaubavooge ajutiste kaubanduse liberaliseerimise meetmete abil, millega kehtestatakse täiendavad tollimaksuvabad kvoodid seitsmele põllumajandustootetele, mille suhtes kehtivad praegu iga-aastased tollimaksuvabad tariifikvoodid, kooskõlas tollimaksude kaotamise kiirendamisega liidu ja Moldova vahelises kaubanduses.
- (5) Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 21 lõike 3 kohaselt peaks liit tagama kooskõla oma välistegevuse eri valdkondade vahel. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 207 lõike 1 kohaselt tuleks ühist kaubanduspoliitikat ellu viia kooskõlas liidu välistegevuse põhimõtete ja eesmärkidega.
- (6) Käesoleva määrusega ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmed kujutaksid endast täiendavaid tollimaksuvabu kvote teatavatele põllumajandustoodetele, mille suhtes kehtivad praegu tollimaksuvabad tariifikvoodid. Nende meetmetega süvendab liit Moldova ja liidu vahelist majanduslikku integratsiooni ning annab Moldovale ja olukorrast mõjutatud ettevõtjatele ajutiselt asjakohast majanduslikku toetust. Assotsieerimislepingu XV-A lisa kohaselt kohaldatakse tollimaksuvabu tariifikvote seitsme Moldovast pärit põllumajandustootete suhtes. Need tooted on: tomatid, küüslauk, lauaviinamarjad, õunad, kirsid, ploomid ja viinamarjamahl. Moldova eksportis neist toodetest kahte (ploomid ja lauaviinamarjad) suures koguses kolmandate riikide turgudele, eelkõige Venemaale, Valgevenesse ja Ukrainasse. Nende toodete suhtes on asjakohane kehtestada täiendavad tollimaksuvabad kvoodid, et ajutiselt toetada algselt kõnealustele turgudele kavandatud müügi ümbersuunamist liitu, kui see on vajalik. Ülejäänud toodete (tomatid, küüslauk, õunad, kirsid ja viinamarjamahl) suhtes kehtestatud uued tollimaksuvabad tariifikvoodid koosneksid täiendavast tollimaksuvabast kogusest, mis on sama suur kui assotsieerimislepingus ette nähtud.
- (7) Selleks et vältida pettust, peaks käesoleva määrusega kehtestatud kaubandusmeetmete rakendamine sõltuma sellest, kas Moldova järgib kõiki asjakohaseid assotsieerimislepingus sätestatud soodustuste saamise tingimusi, sealhulgas asjaomaste toodete päritolu eeskirju ja nendega seotud menetlusi, ning teeb liiduga tõhusat halduskoostööd, nagu on sätestatud kõnealuses lepingus.
- (8) Moldova peaks hoiduma uute tollimaksude või muude samaväärse toimega maksude ning uute koguseliste piirangute või muude samaväärsete meetmete kehtestamisest liidust pärit impordile, samuti olemasolevate tollimaksumäärade või muude maksude suurendamisest või muude piirangute kehtestamisest, välja arvatud juhul, kui see on sõja kontekstis selgelt põhjendatud. Kui Moldova neid tingimusi ei täida, peaks komisjonil olema õigus käesoleva määrusega kehtestatud kaubandusmeetmed ajutiselt täielikult või osaliselt peatada.

- (9) Assotsieerimislepingu artiklis 2 on sätestatud, et assotsieerimislepingu olulised elemendid on muu hulgas demokraatlike põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning massihävitusrelvade, nendega seotud materjalide ja nende kandevahendite leviku vastu võitlemine. Sama artikli kohaselt kohustuvad lepinguosalised järgima eelkõige järgmisi üldpõhimõtteid: õigusriigi ja hea valitsemistava põhimõtted, korrupsiooni, organiseeritud ja muu (sealhulgas riikidevahelise) kuritegevuse ning terrorismi vastane võitlus ning jätkusuutliku arengu ning tõhusa mitmepoolsuse põhimõtted. On asjakohane kehtestada võimalus ajutiselt peatada käesoleva määrusega ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmed, kui Moldova ei järgi assotsieerimislepingu olulisi osi või eespool nimetatud üldpõhimõtteid.
- (10) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused põhjenduses 7 osutatud kaubanduse liberaliseerimise meetmete ajutiseks peatamiseks juhul, kui käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv import mõjutab või võib oluliselt mõjutada samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvaid liidu tootjaid. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁵.
- (11) Ette tuleks näha võimalus peatada põhjenduses 6 osutatud kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamine ühe või mitme käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva toote suhtes, mis komisjoni uurimise kohaselt põhjustavad või võivad põhjustada tõsiseid raskusi samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvatele liidu tootjatele.
- (12) Komisjoni iga-aastane aruanne assotsieerimislepingu oluliseks osaks oleva põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rakendamise kohta peaks sisaldama üksikasjalikku hinnangut käesoleva määrusega kehtestatud kaubandusmeetmete rakendamisele.
- (13) Võttes arvesse Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu tingitud olukorra kiireloomulisust, peetakse asjakohaseks teha erand ELi lepingule, ELi toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 sätestatud kaheksa nädala pikkusest tähtjast.
- (14) Pidades silmas, et Moldova majanduslik olukord nõuab viivitamatut tegutsemist, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kaubanduse liberaliseerimise meetmed

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Lisaks assotsieerimislepingu XV-A lisas kehtestatud tollimaksuvabadele tariifikvootidele lubatakse Moldova Vabariigist liitu importida käesoleva määruse lisas loetletud põllumajandustooteid kõnealuses lisas kehtestatud liidu tollimaksuvabade tariifikvootide piires. Kõnealuseid tollimaksuvabu tariifikvootide haldab komisjon vastavalt rakendusmääruse (EL) 2015/2447⁶ artiklitele 49–54.

Artikkel 2

Kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamise tingimused

Artikliga 1 ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmete suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:

- (a) Moldova järgib assotsieerimislepingus sätestatud toodete päritolureegleid ja nendega seotud menetlusi;
- (b) Moldova hoidub uute tollimaksude või muude samaväärse toimega maksude ning uute koguseliste piirangute või muude samaväärsete meetmete kehtestamisest liidust pärit impordile, samuti olemasolevate tollimaksumäärade või muude maksude suurendamisest või muude piirangute, sealhulgas diskrimineerivate sisemiste haldusmeetmete kehtestamisest, välja arvatud juhul, kui see on sõja kontekstis selgelt põhjendatud ning
- (c) Moldova austab demokraatlikke põhimõtteid, inimõigusi ja põhivabadusi, tõkestab massihävitusrelvade, nendega seotud materjalide ja nende kandevahendite levikut, järgib õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, võitleb korruptsiooni, organiseeritud ja muu (sealhulgas riikidevahelise) kuritegevuse ning terrorismi vastu ning austab assotsieerimislepingu artiklites 2, 9 ja 16 sätestatud jätkusuutliku arengu ja tõhusa mitmepoolsuse põhimõtteid.

Artikkel 3

Meetmete ajutine peatamine

1. Kui komisjon leiab, et on piisavalt tõendeid, et Moldova ei täida artiklis 2 sätestatud tingimusi, võib ta vastu võtta rakendusakti, millega peatatakse käesoleva määrusega ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmed täielikult või osaliselt. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 5 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Kui liikmesriik esitab komisjonile taotluse käesoleva määrusega ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmete peatamiseks põhjusel, et Moldova ei täida artikli 2 punktis b sätestatud tingimusi, esitab komisjon nelja kuu jooksul pärast taotluse saamist põhjendatud arvamuse selle kohta, kas väide tingimuste täitmata jätmise kohta Moldova poolt on põhjendatud. Kui komisjon leiab, et väide on põhjendatud, algatab ta käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetluse.

⁶ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

Artikkel 4

Kaitseklausel

1. Kui Moldovast pärit toodet imporditakse tingimustel, mis põhjustavad või võivad põhjustada tõsiseid raskusi samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvatele liidu tootjatele, võib artikliga 1 ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamise nimetatud toote suhtes igal ajal peatada.
2. Komisjon jälgib tähelepanelikult käesoleva määruse mõju, sealhulgas mõju hindadele liidu turul, võttes arvesse teavet selliste toodete ekspordi ja impordi kohta ning tootmise kohta liidus, mille suhtes rakendatakse käesoleva määrusega kehtestatud kaubanduse liberaliseerimise meetmeid.
3. Komisjon teeb otsuse uurimise algatamise kohta mõistliku aja jooksul
 - (a) liikmesriigi taotluse alusel,
 - (b) sellise juriidilise isiku või juriidilise isiku staatuseeta ühenduse taotluse alusel, kes tegutseb liidu tootmisharu nimel ehk esindab kõiki või suuremat osa samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvaid liidu tootjaid, või
 - (c) omal algatusel, kui ta leiab, et on piisavalt esmapilgul usutavaid tõendeid selle kohta, et samasuguseid või konkureerivaid tooteid pakkuvatele liidu tootjatele on põhjustatud lõikes 1 osutatud tõsiseid raskusi.

Käesoleva lõike kohaldamisel tähendab „suurem osa samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvaid liidu tootjaid“ liidu tootjaid, kelle toodang moodustab kokku enam kui 50 % liidu samasuguste või otseselt konkureerivate toodete kogutoodangust, mida toodab taotlusele kas toetust või vastuseisu väljendanud osa liidu vastavast tootmisharust, ning vähemalt 25 % liidu selle tootmisharu samasuguste või otseselt konkureerivate toodete kogutoodangust.

4. Kui komisjon otsustab algatada uurimise, avaldab ta *Euroopa Liidu Teatajas* uurimise algatamise teate. Teates esitatakse olemasoleva teabe kokkuvõte ja märgitakse, et mis tahes asjakohane teave tuleks saata komisjonile. Teates nimetatakse ajavahemik, mille jooksul huvitatud isikud võivad kirjalikult oma arvamuse esitada. See ei tohi ületada nelja kuud alates teate avaldamise kuupäevast.
5. Komisjon hangib kogu vajaliku teabe ning võib saadud teavet Moldova või muu asjakohase allika abiga kontrollida. Komisjoni võivad abistada selle liikmesriigi ametnikud, kelle territooriumil kontroll toimub, kui kõnealune liikmesriik sellist ametnike abi taotleb.
6. Uurides, kas samasuguseid või otseselt konkureerivaid tooteid pakkuvatele liidu tootjatele on põhjustatud lõikes 1 osutatud tõsiseid raskusi, võtab komisjon muu hulgas arvesse järgmisi liidu tootjatega seotud asjaolusid, kui asjakohane teave on kättesaadav:
 - turuosa,
 - toodang,

- varud,
 - tootmisvõimsus,
 - tootmisvõimsuse ärakasutamine,
 - tööhõive,
 - import,
 - hinnad.
7. Uurimine lõpetatakse kuue kuu jooksul käesoleva artikli lõikes 4 osutatud teate avaldamisest. Erandlikel asjaoludel võib komisjon kõnealust tähtaega pikendada rakendusaktiga, mis võetakse vastu kooskõlas artikli 5 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega.
8. Kolme kuu jooksul pärast uurimise lõpetamist otsustab komisjon, kas peatada artikliga 1 ette nähtud kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamine uurimisaluse toote suhtes rakendusaktiga, mis võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 5 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega. Nimetatud rakendusakt jõustub ühe kuu jooksul pärast selle avaldamist. Peatamise võib kehtestada nii kauaks, kui on vaja liidu tootjate majandusliku või finantsolukorra halvenemise heastamiseks, või nii kauaks, kui sellise halvenemise oht püsib. Kui asjaolude põhjal on lõplikult kindlaks tehtud, et käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega uurimine ja menetlus lõpetatakse. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 5 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
9. Kui viivitamatut tegutsemist nõudvate erandlike asjaolude tõttu ei ole uurimine võimalik, võib komisjon pärast artikli 5 lõikes 1 osutatud tolliseadustiku komitee teavitamist võtta vajalikke ennetusmeetmeid.

Artikkel 5

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013⁷ artikliga 285 loodud tolliseadustiku komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 6

Kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamise hindamine

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Komisjoni iga-aastane aruanne põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rakendamise kohta peab sisaldama üksikasjalikku hinnangut käesolevas määruses sätestatud kaubanduse liberaliseerimise meetmete rakendamisele ning, kui see on asjakohane, hinnangut nende meetmete sotsiaalsele mõjule Moldovas ja liidus. Teave artikli 1 kohaste toodete impordi kohta tehakse kättesaadavaks komisjoni veebisaidil.

Artikkel 7

Üleminekusätted

Kaubanduse liberaliseerimise meetmeid rakendatakse toodete suhtes, mis on käesoleva määruse jõustumise kuupäeval liidus tollikontrolli all, kui liidu vastutavatele tolliasutustele esitatakse vastav taotlus kuue kuu jooksul alates nimetatud kuupäevast.

Artikkel 8

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse kuni ... [üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

**FINANTSSELGITUS ETTEPANEKUTE KOHTA, MILLE MÕJU EELARVELE
PIIRDUB AINULT TULUDE POOLEGA**

1. ETTEPANEKU NIMETUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Moldova toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu alusel

2. EELARVEREAD

Peatükk 12, artikkel 120

Aastaks 2022 eelarvestatud summa: 17 912 606 159 eurot

3. FINANTSMÕJU

Ettepanekul puudub finantsmõju

Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele. Mõju on järgmine:

Eelarverida	Tulud	Ajavahemik: osa aastast 2022 – osa aastast 2023* (miljonites eurodes üks koht pärast koma)
artikkel 120, peatükk 12 ⁸	<i>Mõju omavahenditele</i>	0,3
Kokku		

* Üheaastane ajavahemik alates määruse jõustumisest

Arvutused põhinevad kavandatud määrusega hõlmatud toodete 2021. aasta impordimahul, mis ületab iga-aastast tollimaksuvaba kvooti (st ploomid).

Eespool esitatud arvutuste põhjal on käesolevast otsusest tingitud traditsioonilistest omavahenditest saamata jääv tulu kõnealusel ajavahemikul hinnanguliselt 0,366 miljonit eurot (brutosumma, sh sissenõudmiskulud) x 0,75 = 0,274 miljonit eurot.

⁸ Traditsiooniliste omavahendite (põllumajandussaaduste tollimaksud, suhkru- ja tollimaksud) korral tuleb märkida netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

Selleks et vältida pettust, peaks kavandatava määrusega kehtestatavate kaubandusmeetmete rakendamine sõltuma sellest, kas Moldova järgib kõiki asjakohaseid assotsieerimislepingus sätestatud soodustuste saamise tingimusi, sealhulgas asjaomaste toodete päritolu eeskirju ja nendega seotud menetlusi, ning teeb liiduga tõhusat halduskoostööd, nagu on sätestatud kõnealuses lepingus.